

ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ”

1504, София, бул. „Евлоги и Христо Георгиеви” № 82

СТАНОВИЩЕ

от професор доктор Максим Любенов Карев,
Военна академия „Г. С. Раковски”,
Институт за перспективни изследвания за отбраната

за дисертационния труд
на Полина Пламенова ПЕТКОВА

на тема: **КОНТРОЛ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРОБЛЕМИТЕ, СВЪРЗАНИ
С ТРАФИКА НА ХОРА, ЗАСТРАШАВАЩ НАЦИОНАЛНАТА
СИГУРНОСТ**

представен за придобиване на образователната и научна степен

„ДОКТОР“

област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана,
професионално направление 9.1 Национална сигурност,
по докторска програма „Организация и управление извън сферата
на материалното производство (национална сигурност)“

1. Актуалност и значимост на разработения научен проблем.

Изследваният проблем в дисертационния труд на Полина Пламенова Петкова е актуален на национално, регионално и глобално ниво, свързан с трафика на хора – явление, което, непрекъснато се адаптира към новите реалности – технологии и социални условия, свързани с миграция, принудителен труд, сексуална експлоатация, отнемане на органи, насилие.

В увода авторът последователно представя актуалността и значимостта на темата, целта, обекта, предмета и задачите на дисертационното изследване, както и обхвата на анализирания проблематика. Значимостта на представения труд е предопределена от професионалните разсъждения и виждания на автора за научно търсене, формулиране на проблеми и очертаване на направления за подобряване на осведомеността на обществото по отношение на рисковете, свързани с трафика на хора, както и мерки относно защитата на жертвите на трафик.

В **първи раздел** „Същност и класификация на съвременните проблеми, застрашаващи националната сигурност на Република България” авторът анализира средата на сигурност и глобалните предизвикателства и рискове, които водят до трафик на хора. В тази връзка е направена кратка ретроспекция на понятието „национална сигурност“. Разгледани са видовете национална сигурност, както и ключовите институции и техните отговорности относно сигурността като цяло през призмата на съвременните рискове и заплахи.

След анализа на информацията в първи раздел са направени и изводи, свързани с дефиниране на сигурността като състояние на устойчивост спрямо различните категории вътрешни и външни заплахи за националната сигурност. При това, за осигуряване на сигурност, е необходимо да се идентифицират и управляват рисковете, свързани с определени заплахи от социален, икономически, политически, демографски, екологически или друг характер.

Във **втори раздел** „Теоретична рамка на трафика на хора като заплаха за националната сигурност” предвид съвременните предизвикателства за глобалната сигурност, авторът определя трафика на хора като глобално явление, застрашаващо основните човешки права. То е представено чрез авторова *схема 1*

в дисертацията като „... сложно престъпление, изградено от три основни взаимосвързани елемента, които формират ядрото на дефиницията му: действие (например вербуване чрез лъжливи обещания или отвличане), начин на извършване (включващ физическо и психическо насилие, заплахи, измама и манипулация) и крайна цел – експлоатация за икономическа изгода“ като същевременно е направена разлика между трафика на хора и контрабанда, при което трафикът на хора представлява престъпление срещу човешките права, а контрабандата е нарушение на миграционните закони – и двата процеса с различни правни и социални последици.

В контекста на изследвания проблем, авторът последователно анализира и съществуващото българско законодателство относно трафика на хора, както и усилията, насочени към защита на жертвите, съответните наказателни мерки спрямо извършителите, и превантивни мерки.

С цел придобиване на представа за феномена трафик на хора, очертаващи се тенденции и промени, авторът представя резултати от извършено изследване на трафика на хора за периода 2017-2022 г. в Таблица 1 *Пострадали лица от престъпления, за които се води разследване за трафик на хора* и в Таблица 2 *Пострадали лица по наблюдаваните досъдебни производства за трафик на хора*.

Като резултат от анализа на представените резултати, авторът определя трафика на хора като сериозен и нерешен проблем и в съвременното, предопределен от сложни и многопластови фактори, независимо от полаганите усилия за превенция и защита. В този смисъл, според автора ключовите действия за справяне с трафика на хора са насочени към създаването на законодателна и институционална рамка, програми за реинтеграция, включващи психологическа, медицинска и социална подкрепа за жертвите, специализирани екипи за разследвания и разпознаване на различните форми на експлоатация на жертвите, особено трафика на деца. Подчертано е, че за постигане на по-трайни резултати относно изследвания проблем, ключът е в интегрираната рамка, съчетаваща международните усилия с националните инициативи.

В трети раздел „Емпирично изследване и анализ на възникналите проблеми, свързани с трафика на хора“ авторът чрез анкетния метод анализира и

разкрива положителната връзка между нивото на осведоменост относно изследвания проблем и готовността за действие. При това образованието и възрастта се очертават като ключови фактори, които влияят на нивото на осведоменост и разбирането на проблема.

При съпоставянето на резултатите от проведената анкета с данните на НКБТХ за периода 2017-2022 г. авторът прави извода, че въпреки положените усилия на институциите за решаване на разглеждания проблем, необходими са постоянни, целенасочени и съвместни действия и мерки за превенция и защита от страна на държавни институции, неправителствени организации и обществото като цяло.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд.

Представеният дисертационен труд представлява самостоятелно и оригинално научно изследване, което съдържа достатъчни доказателства за постигнати научно-теоретични и практико-приложни резултати, изведени в края на дисертационния труд и посочени в автореферата.

Резултатите от изследването биха могли да способстват за повишаване на обществената осведоменост относно рисковете от трафик на хора в условия на кризи, чрез различни инициативи, включващи информационни кампании в медиите и социалните мрежи, образователни програми за учащи се и професионалисти, организиране на местни събития съвместно с неправителствени организации и други.

Дисертационният труд съдържа научно обобщение върху изследвания актуален и значим проблем. Предложените научноприложни резултати са важни не само от гледна точка на теорията, но и като инструменти за работа в практиката.

Публикациите по темата на дисертационния труд отговарят на нормативните изисквания за оформянето и представянето на научни публикации в областта на националната сигурност и отразяват процеса на работа по дисертационния труд.

Цитираните и използвани източници свидетелстват за богатата и професионална литературната осведоменост на автора.

3. Становище относно наличието или липсата на плагиатство.

Към датата на изготвяне на становището не ми е известно да е получен неанонимен и мотивиран писмен сигнал за установяване на плагиатство в дисертацията и публикациите към нея.

4. Критични бележки.

Нямам критични бележки.

Отправлям препоръка към Полина Петкова да продължи изследванията си по разглежданата тематика, чрез участия в научни форуми и публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

5. Заключение.

Представената дисертация на тема **„Контрол и превенция на проблемите, свързани с трафика на хора, застрашаващ националната сигурност“** с автор Полина Пламенова Петкова отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България и чл. 27, ал. 1 и 2 от Правилника за прилагането му за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Дисертационният труд е сериозно, компетентно и интердисциплинарно изследване с реални възможности за решаване на теоретични и приложни въпроси.

6. Оценка на дисертационния труд.

Давам **положителна** оценка на дисертационния труд и предлагам на членовете на научното жури да гласуват положително за придобиване от Полина Пламенова ПЕТКОВА на образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (национална сигурност)“, област на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1 Национална сигурност.

Дата:

10.01.2025 г.

Изготвил становището:

Професор доктор

Максим Карев

RAKOVSKI NATIONAL DEFENCE COLLEGE

1504, Sofia, 82 Evlogi and Hristo Georgievi Blvd.

OPINION

by Professor Dr. Maksim Lyubenov Karev,
Rakovski National Defence College,
Defense Advanced Research Institute

of the dissertation

of Polina Plamenova PETKOVA

on the topic: CONTROL AND PREVENTION OF PROBLEMS RELATED
TO HUMAN TRAFFICKING, THREATENING NATIONAL SECURITY

presented for the acquisition of the educational and scientific degree
"doctor"

in the doctoral program "Organization and Management Outside the Sphere
of Material Production (National Security)",
field of higher education 9. Security and defence,
professional direction 9.1 National security

1. Relevance and significance of the developed scientific problem.

The problem studied in Polina Plamenova Petkova's dissertation is relevant at the national, regional and global levels, related to human trafficking - a phenomenon that is constantly adapting to new realities - technologies and social conditions related to migration, forced labor, sexual exploitation, organ harvesting, violence.

In the introduction, the author consistently presents the relevance and significance of the topic, goal, object, subject and tasks of the dissertation research, as well as the scope of the analyzed issues. The significance of the presented work is predetermined by the author's professional reasoning and views on scientific research, formulation of problems and outlining directions for improving public awareness of the risks associated with human trafficking, as well as measures for the protection of victims of trafficking.

In the first section "Essence and classification of contemporary problems threatening the national security of the Republic of Bulgaria", the author analyzes the security environment and the global challenges and risks that lead to human trafficking. In this regard, a brief retrospective of the concept of "national security" is made. The types of national security are examined, as well as the key institutions and their responsibilities regarding security in general through the prism of contemporary risks and threats.

After analyzing the information in the first section, conclusions were drawn related to defining security as a state of resilience against various categories of internal and external threats to national security. Moreover, to ensure security, it is necessary to identify and manage the risks associated with certain threats of a social, economic, political, demographic, environmental or other nature.

In the second section, "Theoretical Framework of Human Trafficking as a Threat to National Security", given the contemporary challenges to global security, the author defines human trafficking as a global phenomenon that threatens fundamental human rights. It is presented through the author's scheme 1 in the dissertation as "... a complex crime, built from three main interrelated elements that form the core of its definition: action (for example, recruitment through false promises or kidnapping), method of commission (including physical and

psychological violence, threats, deception and manipulation) and ultimate goal – exploitation for economic gain”, while at the same time a distinction is made between human trafficking and smuggling, whereby human trafficking is a crime against human rights, and smuggling is a violation of migration laws – both processes with different legal and social consequences.

In the context of the problem under study, the author consistently analyzes the existing Bulgarian legislation on human trafficking, as well as efforts aimed at protecting victims, the relevant punitive measures against perpetrators, and preventive measures.

In order to gain an idea of the phenomenon of human trafficking, emerging trends and changes, the author presents results of a study of human trafficking for the period 2017-2022 in Table 1 Victims of crimes under investigation for human trafficking and in Table 2 Victims of observed pre-trial proceedings for human trafficking.

As a result of the analysis of the presented results, the author defines human trafficking as a serious and unresolved problem even in modern times, predetermined by complex and multi-layered factors, regardless of the efforts made for prevention and protection. In this sense, according to the author, the key actions to address human trafficking are aimed at creating a legislative and institutional framework, reintegration programs, including psychological, medical and social support for victims, specialized teams for investigations and recognition of the various forms of exploitation of victims, especially child trafficking. It is emphasized that in order to achieve more lasting results on the problem under study, the key is in the integrated framework, combining international efforts with national initiatives.

In the third section "Empirical research and analysis of the problems that have arisen related to human trafficking", the author, using the survey method, analyzes and reveals the positive relationship between the level of awareness of the problem under study and the willingness to act. Education and age emerge as key factors that influence the level of awareness and understanding of the problem.

When comparing the results of the survey with the data of the National Commission for the Prevention and Control of Crime and Crime for the period 2017-

2022, the author concludes that despite the efforts of the institutions to solve the problem under consideration, constant, targeted and joint actions and measures for prevention and protection are needed by state institutions, non-governmental organizations and society as a whole.

2. Evaluation of the scientific results and contributions of the dissertation work.

The presented dissertation represents an independent and original scientific study that contains sufficient evidence of achieved scientific-theoretical and practical-applied results, presented at the end of the dissertation and indicated in the abstract.

The results of the study could contribute to raising public awareness about the risks of human trafficking in crisis situations, through various initiatives, including information campaigns in the media and social networks, educational programs for students and professionals, organizing local events together with non-governmental organizations, and others.

The dissertation contains a scientific summary of the research on a current and significant problem. The proposed scientific and applied results are important not only from a theoretical point of view, but also as tools for work in practice.

The publications on the topic of the dissertation work meet the regulatory requirements for the design and presentation of scientific publications in the field of national security and reflect the process of working on the dissertation work.

The cited and used sources testify to the author's rich and professional literary awareness.

3. Opinion on the presence or absence of plagiarism.

As of the date of preparation of the opinion, I am not aware of any non-anonymous and motivated written report of plagiarism in the dissertation and its publications.

4. Critical notes.

I have no critical remarks.

I recommend that Polina Petkova continue her research on the topic under consideration, through participation in scientific forums and publications in scientific

journals, refereed and indexed in world-renowned databases of scientific information.

5. Conclusion.

The submitted dissertation on the topic "Control and prevention of problems related to human trafficking, threatening national security" with author Polina Plamenova Petkova meets the requirements of Art. 6, para. 3 of the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and Art. 27, para. 1 and 2 of the Regulations for its implementation for the acquisition of the educational and scientific degree "doctor".

The dissertation is a serious, competent and interdisciplinary study with real possibilities for solving theoretical and applied issues.

6. Evaluation of the dissertation.

I give a positive assessment of the dissertation work and propose to the members of the scientific jury to vote positively for the acquisition by Polina Plamenova PETKOVA of the educational and scientific degree "Doctor" in the doctoral program "Organization and Management Outside the Sphere of Material Production (National Security)", field of higher education 9. Security and Defense, professional field 9.1 National Security.

Date:

10.01.2025

Prepared the opinion:

Professor Doctor

Maksim Karev